

Received: 9 มีนาคม 2569

Revised: 24 มีนาคม 2569

Accepted: 9 มิถุนายน 2569

ความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ

บุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

Behavioral Relationships and the Management of Student Support Systems by Educational Personnel under the Bangkok Metropolitan Administration

¹ อภัสรา ไกรนาจันท์, ²โสภิ วิวัฒน์ชาญกิจ

¹ Aputsara Krainajun, ² Sopee Wiwatchankit

¹⁻² คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

¹⁻² Faculty of Social Sciences and Education, Thongsook College, Thailand

Corresponding Author E-mail: ¹ Aputsawa9358@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับพฤติกรรม 2) ศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของ ทาร์โร ยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) พฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านเข้าใจสถานการณ์ รองลงมา คือ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ตามลำดับ 2) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และอันดับสุดท้ายคือด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ พบว่า ด้านเข้าใจสถานการณ์ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ตามลำดับ ความสำคัญใหม่ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.910 และสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 82.80

($R^2=0.828$) และผลการทดสอบสมมติฐานพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ : พฤติกรรมผู้นำ, การบริหาร, งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

Abstract

The purposes of this research were: 1) to examine the level of behavioral practices, 2) to examine the level of student care and support system administration, and 3) to examine the relationship between behavioral practices and the administration of the student care and support system of educational personnel under the Bangkok Metropolitan Administration. The sample group used in this study consisted of 385 educational personnel, selected by using Yamane's sample size determination table. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation, and Pearson's product-moment correlation coefficient, as well as multiple regression analysis.

The findings revealed that: 1) The overall behavioral practices of educational personnel were at a relatively high level. When considered by aspect, the highest mean was found in situational understanding, followed by providing guidance when problems occurred, providing guidance to less-experienced personnel, and supporting personnel responsible for important tasks, respectively. 2) The overall level of student care and support system administration was also at a relatively high level. When considered by aspect, the highest mean was found in knowing students on an individual basis, followed by student referral, student screening, prevention and problem-solving, and the promotion and development of students, respectively. 3) The relationship between behavioral practices and the administration of the student care and support system, analyzed by multiple regression analysis, showed that situational understanding, providing guidance when problems occurred, providing guidance to less-experienced personnel, and supporting personnel responsible for important tasks were significant predictors, respectively. The multiple correlation coefficient (R) was 0.910, and these variables were able to explain 82.80 percent of the variance in behavioral practices and student care and support system administration at the 0.01 level of statistical significance ($R^2 = 0.828$). The hypothesis testing indicated that behavioral practices were significantly related to the administration of the student care and support system at the 0.01 level of statistical significance.

Keyword : Leadership behavior, management, student support system work

บทนำ

พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อทัศนคติ แรงจูงใจ และคุณภาพการปฏิบัติงานของครู การตัดสินใจ การสื่อสาร การสนับสนุน และการกำกับ ติดตามของผู้บริหารล้วนมีอิทธิพลต่อบรรยากาศองค์การและประสิทธิผลของโรงเรียน ซึ่งท้ายที่สุด สะท้อนสู่คุณภาพผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลจึงต้อง คำนึงถึงทั้งผลสัมฤทธิ์ของงานและขวัญกำลังใจของบุคลากรควบคู่กัน การเอื้ออำนวย สนับสนุน และให้ คำปรึกษาอย่างเหมาะสมสามารถเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความพึงพอใจในการทำงานได้ ซึ่งขวัญ กำลังใจเปรียบเสมือนสุขภาวะของบุคลากรที่ต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง (Davis, 1987 อ้างถึงใน จำลอง นักพ่อน, 2558) ครูเป็นกำลังหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพราะมีบทบาททั้งด้านการจัดการ เรียนรู้ การพัฒนาทักษะชีวิต และการปลูกฝังคุณธรรม จึงกล่าวได้ว่าคุณภาพการศึกษาผูกพันโดยตรงกับ คุณภาพครู ในบริบทปัจจุบันครูมิได้ทำหน้าที่เพียงถ่ายทอดความรู้ แต่ยังเป็นแบบอย่างด้านจริยธรรมและ การดำรงตนในสังคม ครูที่มีคุณภาพจึงต้องมีความรู้ความสามารถ ควบคู่กับการพัฒนาตนเองอย่าง ต่อเนื่องและการประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ จึงมีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพครูเป็นกรอบควบคุมมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้งในเชิงกฎหมายและความคาดหวังทางสังคม โดยสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2550) ได้กำหนด หลักเกณฑ์เพื่อรักษามาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง มีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดนโยบาย สร้างแรงจูงใจ และส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด พฤติกรรมและแบบอย่างของผู้บริหารจึงส่งผลต่อคุณภาพงาน แรงจูงใจ และความประพฤติของครู ซึ่งจะ สะท้อนต่อคุณภาพผู้เรียนในที่สุด (ศุภมาส วนากุล, 2556) ในด้านการพัฒนาผู้เรียน สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็น ระบบ ครอบคลุมการรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และการส่งต่อ โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นกลไกหลัก เป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คุณธรรม และความสุข อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานยังแตกต่างกันตามบริบทของทรัพยากรและศักยภาพของแต่ละ โรงเรียน (ศศิคมล คำยอด, 2564)

ท่ามกลางบริบทสังคมที่ซับซ้อน เด็กและเยาวชนจำนวนหนึ่งเผชิญปัจจัยเสี่ยง เช่น ความรุนแรง สารเสพติด หรือการขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีสมรรถนะทั้ง ด้านวิชาการและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีประสิทธิผลได้ต้องอาศัย ความร่วมมือจากครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชน โดยยึดหลักความแตกต่างระหว่างบุคคลและ ศักยภาพในการพัฒนา (ขวัญเนตร มูลทองจาด, 2564)

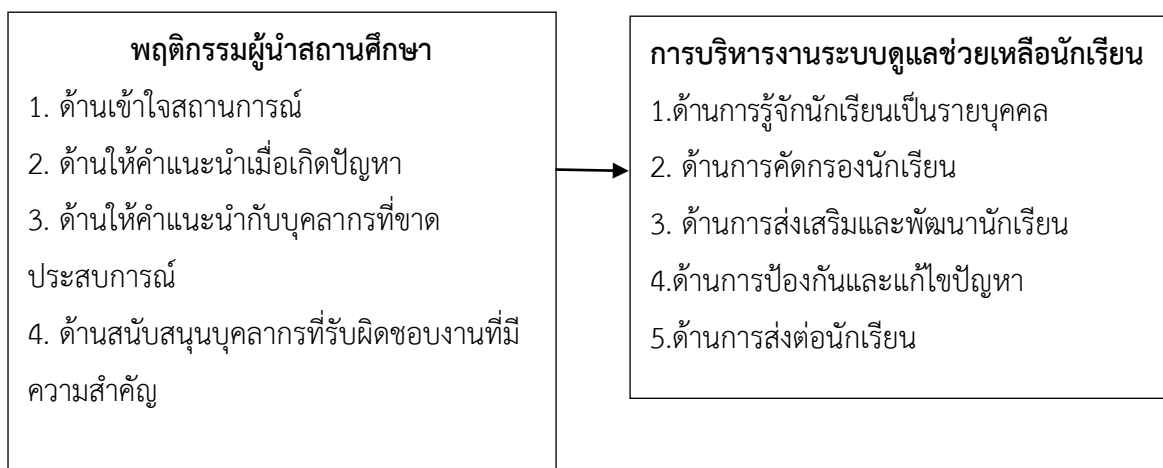

ดังนั้น พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การสร้างแรงจูงใจ และการประสานความร่วมมือ พฤติกรรมดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อครูและนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม และมีนัยสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาโดยรวม ด้วยเหตุนี้ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างผู้เรียนให้ “เก่ง ดี มีสุข” อย่างยั่งยืน ผ่านความร่วมมือของโรงเรียน ครอบครัว และชุมชนอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยจะทำตามลำดับขั้นตอนการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ไม่ทราบขนาดของประชากร แต่ทราบสัดส่วนที่ ร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 385 คน ได้มาโดยใช้ตาราง กำหนดขนาดตัวอย่างของทาร์โร ยามาเน่ (Taro Yamane. 1970: 607 – 610 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม. 2559)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษากับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมตัวแปรและวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างเป็นระบบ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 วัดระดับพฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษา ครอบคลุม 4 ด้าน คือ (1) การเข้าใจสถานการณ์ (2) การให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา (3) การให้คำแนะนำแก่บุคลากรที่ขาดประสิทธิภาพ และ (4) การสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานสำคัญ รวม 20 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับ ตามแนวคิดลิเคิร์ท (Likert Scale) โดยกำหนดคะแนนตั้งแต่ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 6 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Chang, 1993; Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

ตอนที่ 2 วัดระดับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ รวม 25 ข้อ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 6 ระดับเช่นเดียวกับตอนที่ 1 และใช้เกณฑ์การแปลผลเดียวกัน (Chang, 1993; Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดองค์ประกอบของตัวแปร 2) จัดทำร่างแบบสอบถามและเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3) ทาน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ยอมรับที่ 0.60–1.00 3) ทดลองใช้ (Try-out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 4) ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ได้ค่าเท่ากับ .876 ซึ่งอยู่ในระดับดี 5) จัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลจริง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมดจำนวน 385 คน โดยแจกแบบสอบถามพร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีตอบอย่างชัดเจน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองในเดือนมีนาคม 2569 และตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ หากพบข้อมูลไม่สมบูรณ์จะดำเนินการเก็บใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา คำนวณค่าเฉลี่ย (Mean: M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รายข้อและรายด้านพร้อมแปลผลตามเกณฑ์ 6 ระดับ คือ 1.00–1.49 = ต่ำมาก 1.50–2.49 = ต่ำ 2.50–3.49 = ค่อนข้างต่ำ 3.50–4.49 = ค่อนข้างสูง 4.50–5.49 = สูง 5.50–6.00 = สูงมาก (Chang, 1993; Sowers, 2004 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม, 2559)

2. สถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การแปลผลค่าสหสัมพันธ์ (r) พิจารณาทั้งทิศทางและระดับความสัมพันธ์ โดยค่า r มีช่วงระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าเข้าใกล้ +1 แสดงความสัมพันธ์เชิงบวกสูง เข้าใกล้ -1 แสดงความสัมพันธ์เชิงลบสูง และค่าใกล้ 0 แสดงความสัมพันธ์ต่ำหรือไม่มีความสัมพันธ์ เกณฑ์การแปลระดับความสัมพันธ์ ได้แก่ 0.81–1.00 = สูงมาก, 0.61–0.80 = สูง, 0.41–0.60 = ปานกลาง, 0.21–0.40 = ต่ำ, 0.01–0.20 = ต่ำมาก และ 0.00 = ไม่มีความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณใช้เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ โดยกำหนดตัวแปรอิสระตั้งแต่หนึ่งตัวขึ้นไปและตัวแปรตามหนึ่งตัว ทั้งนี้ ตัวแปรควรอยู่ในระดับมาตราอันตรภาคหรืออัตราส่วน หากเป็นตัวแปรเชิงนามบัญญัติหรืออันดับ ต้องแปลงเป็นตัวแปรตมมีก่อนวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านเข้าใจสถานการณ์ รองลงมา คือ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และอันดับสุดท้ายคือด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ตามลำดับ

2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson's Correlation) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ พบว่า ด้านเข้าใจสถานการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.747 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.700 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.675 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำสถานศึกษากับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ พบว่า ด้านเข้าใจสถานการณ์ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ตามลำดับความสำคัญใหม่ให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.910 และสามารถอธิบายความผันแปรของพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้ร้อยละ 82.80 ($R^2=0.828$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า 1) ด้านเข้าใจสถานการณ์ ส่งผลทางบวกต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ส่งผลทางบวกต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 3) ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ ส่งผลทางบวกต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร 4) ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญส่งผลทางบวกต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทุกสมมติฐานมีความสอดคล้อง พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านเข้าใจสถานการณ์ รองลงมา คือ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 1.1) ด้านเข้าใจสถานการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม รองลงมา คือ ผู้บริหารเข้าใจบริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเป็นอย่างดี ผู้บริหารสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ ผู้บริหารรับฟังข้อมูลจากหลายฝ่ายก่อนพิจารณาสถานการณ์ และอันดับสุดท้ายคือผู้บริหารตัดสินใจโดยคำนึงถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตามลำดับ 1.2) ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารให้คำแนะนำที่ชัดเจนเมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารช่วยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารให้คำปรึกษาแก่บุคลากรด้วยความเป็นกันเอง ผู้บริหารช่วยลดความตึงเครียดของบุคลากรเมื่อเกิดปัญหา และอันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารติดตามผลหลังจากให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ 1.3) ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารช่วยชี้แนะแนวทางพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารอธิบายขั้นตอนการทำงานให้บุคลากรที่ขาดประสบการณ์เข้าใจ ผู้บริหารให้โอกาสบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผู้บริหารให้กำลังใจบุคลากรที่ยังไม่มีความมั่นใจในการทำงาน และอันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารให้คำแนะนำแก่บุคลากรใหม่อย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ 1.4) ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ โดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ ผู้บริหารให้ความไว้วางใจแก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานสำคัญ รองลงมา คือ ผู้บริหารติดตามและให้ความช่วยเหลือเมื่อบุคลากรประสบอุปสรรคในการทำงานสำคัญ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความมั่นใจในการรับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ผู้บริหารแสดงความชื่นชมเมื่อบุคลากรดำเนินงานสำคัญได้สำเร็จ และอันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารให้การสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานที่มีความสำคัญ ตามลำดับ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเข้าใจสถานการณ์ รองลงมา คือ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และอันดับสุดท้าย คือ ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ ซึ่งสามารถอภิปรายผลโดยเชื่อมโยงกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ประการแรก ด้านเข้าใจสถานการณ์ที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ เข้าใจบริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ตลอดจนสามารถคาดการณ์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเหมาะสม ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกมล ค่ายอด (2564) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งพบว่า พฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษาด้านเข้าใจสถานการณ์อยู่ในระดับมาก และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารมีความเข้าใจในบริบทองค์กร วัฒนธรรม และปัจจัยแวดล้อมจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจแก่ครูและบุคลากร ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานของ ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่ชี้ให้เห็นว่าทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประการที่สอง ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสามารถให้คำแนะนำที่ชัดเจน ช่วยเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ และลดความตึงเครียดของบุคลากรเมื่อเผชิญกับปัญหาในการทำงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ มะรอฟี เจละ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาส

ซึ่งพบว่าพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะพฤติกรรมการนิเทศแบบร่วมมือและแบบชี้แนะให้ข้อมูล สะท้อนให้เห็นว่าการให้คำแนะนำอย่างเหมาะสมและเป็นกันเองของผู้บริหารมีส่วนช่วยเสริมสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร

ประการที่สาม ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง แสดงถึงบทบาท

ของผู้บริหารในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการชี้แนะแนวทาง อธิบายขั้นตอนการทำงาน เปิดโอกาสให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และให้กำลังใจแก่บุคลากรใหม่หรือผู้ที่ยังขาดความมั่นใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันทปรียา ฉลุศรี (2564) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเครือข่ายปทุมราชวงศา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญที่ พบว่าบทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้ให้คำปรึกษาและผู้ส่งเสริมสนับสนุนอยู่ในระดับมาก และมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ บรรณสรณ์ นรดี (2563) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกเพชร ต้องกำเม็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ที่ชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประการที่สี่ ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ แม้จะอยู่ในอันดับสุดท้ายแต่ยังคงอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความไว้วางใจ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือ และแสดงความชื่นชมเมื่อบุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานของ วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่ระบุว่าปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบางประการเกิดจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรและภาระงานของบุคลากร

2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อันดับที่ 1 คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 2.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับ 1 คือ บุคลากรทางการศึกษาทราบถึงความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียน รองลงมา คือ บุคลากรทางการศึกษาให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน บุคลากรทางการศึกษารู้จักพื้นฐานความเป็นอยู่ของนักเรียนเป็นรายบุคคล บุคลากรทางการศึกษารับฟังปัญหาและความต้องการของนักเรียนอย่างใกล้ชิด และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรทางการศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ตามลำดับ 2.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรทางการศึกษานำข้อมูลนักเรียนมาใช้ในการจำแนกกลุ่มนักเรียน รองลงมา คือ บุคลากรทางการศึกษาสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ บุคลากรทางการศึกษาคัดกรองนักเรียนที่มีความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม บุคลากรทางการศึกษามีการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรทางการศึกษาปรับปรุงข้อมูลการคัดกรองนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน ตามลำดับ 2.3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยรวมค่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรทางการศึกษาจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ บุคลากรทางการศึกษาติดตามผลการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล บุคลากรทางการศึกษาสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม บุคลากรทางการศึกษาส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของนักเรียนและอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรทางการศึกษาสนับสนุนให้นักเรียนแสดงออกตามความถนัดและความสนใจ ตามลำดับ 2.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมค่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรทางการศึกษามีการเฝ้าระวังปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน รองลงมา คือ บุคลากรทางการศึกษา

ดำเนินการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างทันที่ บุคลากรทางการศึกษาติดตามผลการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทางการศึกษาให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ประสบปัญหาอย่างเหมาะสม และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรทางการศึกษาประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาลำดับ 2.5) ด้านการส่งต่อนักเรียนโดยรวมค่าอยู่ในระดับค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อันดับที่ 1 คือ บุคลากรทางการศึกษามีการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม รองลงมา คือ บุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติตามขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ บุคลากรทางการศึกษารักษาความลับของข้อมูลนักเรียนในการส่งต่อ บุคลากรทางการศึกษาติดตามผลหลังการส่งต่อนักเรียน และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรทางการศึกษาประสานงานกับผู้ปกครองในการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง สะท้อนให้เห็นว่าบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และ นูรมาน พัทธกิจสุขสันต์ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอสาวยุริยงัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่พบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าระบบดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญที่สถานศึกษานำมาใช้ในการพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้าน

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของพฤติกรรมกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ด้านเข้าใจสถานการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.747 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.700 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.686 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 และด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.675 โดยมีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า พฤติกรรมผู้นำของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเข้าใจสถานการณ์ ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ และด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ มี

ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.000 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูงถึงสูง ($r = 0.675-0.747$) แสดงให้เห็นว่าเมื่อบุคลากรทางการศึกษามีพฤติกรรมผู้นำที่เหมาะสม จะส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ประการแรก ด้านเข้าใจสถานการณ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = 0.747$) สะท้อนให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารหรือบุคลากรทางการศึกษามีความเข้าใจบริบท สภาพแวดล้อม ปัจจัยภายในและภายนอก รวมถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนและครู มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิคมล คำยอด (2564) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ตำบลไผ่หูช้าง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครปฐม ที่พบว่าพฤติกรรมผู้บริหารด้านเข้าใจสถานการณ์อยู่ในระดับมากและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วุฒิพงษ์ พันทิวา (2563) ทำการศึกษาเรื่อง สภาพปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ซึ่งพบว่าสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารและครูมีความเข้าใจนักเรียนเป็นรายบุคคล และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการคัดกรอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ประการที่สอง ด้านให้คำแนะนำเมื่อเกิดปัญหา มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ($r = 0.700$) แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้บริหารหรือบุคลากรทางการศึกษาสามารถให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง และช่วยแก้ไขปัญหาได้อย่างทันทั่วถึงและเหมาะสม จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มะรอฟี เจะเลาะ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานราธิวาสที่พบว่าพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยเฉพาะการชี้แนะและให้ข้อมูล ซึ่งส่งผลให้ครูสามารถปฏิบัติงานด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น

ประการที่สาม ด้านให้คำแนะนำกับบุคลากรที่ขาดประสบการณ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.686$) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาศักยภาพครูหรือบุคลากรที่ยังขาดประสบการณ์ผ่านการแนะนำ สอนงาน และสนับสนุนอย่างเป็นระบบ จะช่วยยกระดับคุณภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ (2563) ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่พบว่าทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นการให้คำแนะนำและการเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประการสุดท้าย ด้านสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่มีความสำคัญ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.675$) แสดงให้เห็นว่าการสนับสนุนด้านทรัพยากร กำลังใจ และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวัช สีกันทา (2565) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานที่ส่งผลต่องานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรโรงเรียนวัดศรีราษฎร์ (เอนกนาครราษฎร์บำรุง) อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ที่พบว่าประสิทธิภาพการบริหารงานมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และสอดคล้องกับ ดวงพร เพชรไทย (2562) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนบ้านทุ่งคาโดนด อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของบุคลากรทางการศึกษาทำให้การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรพัฒนาศักยภาพผู้บริหารด้านการติดตามผลและการสนับสนุนทรัพยากรอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมความเข้มแข็งในการสนับสนุนบุคลากรที่รับผิดชอบงานสำคัญให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 ควรส่งเสริมให้ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษามีการให้คำแนะนำและการพี่เลี้ยงแก่บุคลากรใหม่หรือผู้ขาดประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความมั่นใจและเพิ่มคุณภาพการปฏิบัติงาน

1.3 ควรพัฒนาระบบการเก็บรวบรวมและปรับปรุงข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองนักเรียนได้อย่างแม่นยำ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

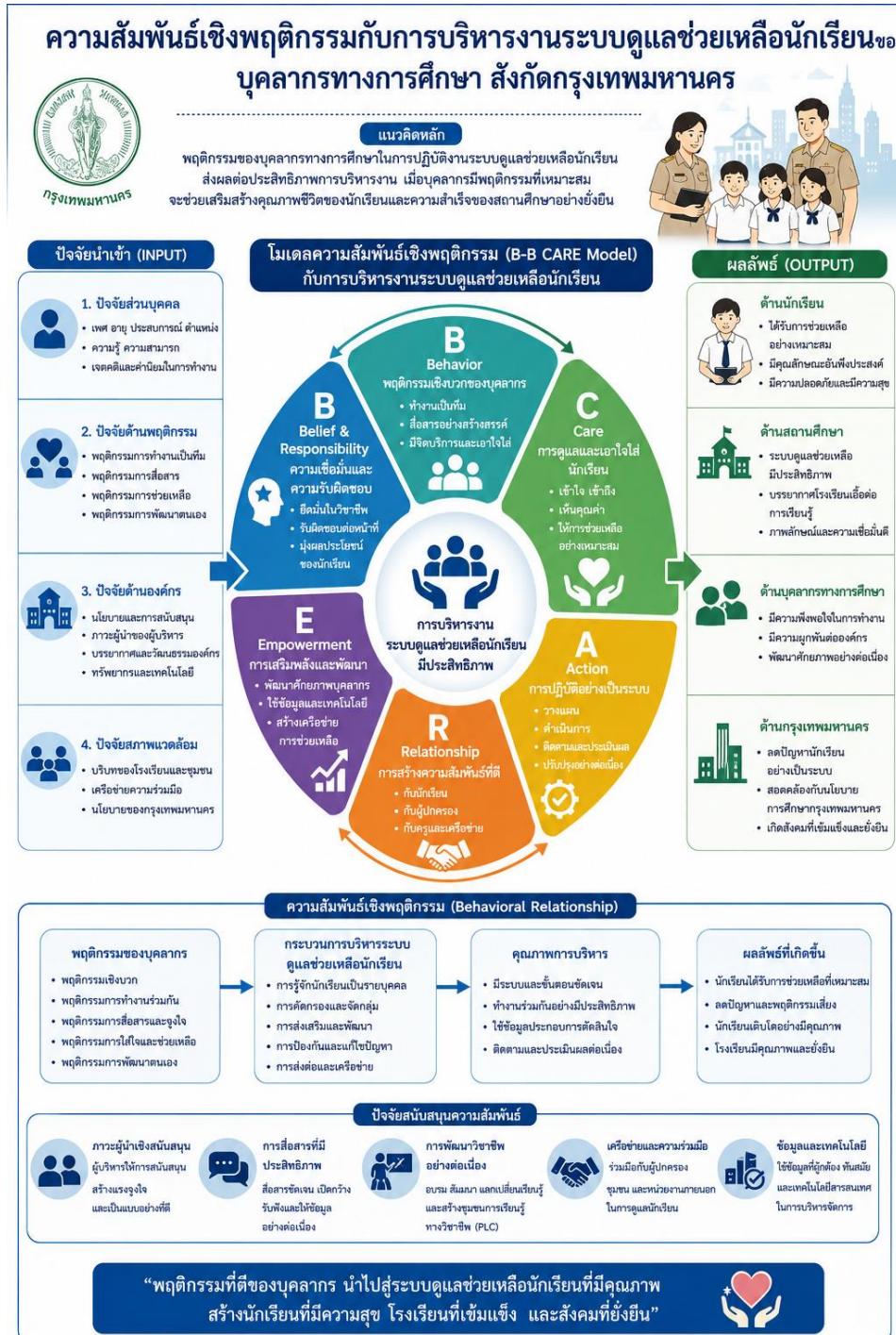
2.1 ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดอื่นหรือพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยและเพิ่มความทั่วไปของผลการศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมผู้นำและการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น วัฒนธรรมองค์กร ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม หรือแรงจูงใจในการทำงาน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็น พฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรในมิติ ด้านการวิเคราะห์สถานการณ์ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผ่านกระบวนการชี้แนะ และการสนับสนุนเชิงระบบ เป็นกลไกสำคัญที่ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้ ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารจัดการเชิงระบบ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เน้นบทบาทของพฤติกรรมองค์กรในการขับเคลื่อนผลลัพธ์ขององค์กร

ภาพที่ 2 แสดงองค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญเนตร มูลทองจาด (2564) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดอุดมรังสี, ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- จำลอง นักพ่อน (2558) การบริหารงานทั่วไป. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ณรงค์ชัย บุญประเสริฐ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 [ปริญาญาคูศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี]
- นุรมาน พัทธสุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาญาคูศาสตรมหาบัณฑิต]. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะยา
- ในตะวัน กำหอม. (2559). การวิจัยทางการศึกษา. เล่ม 1. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยทองสุข
- บรรณสรณ์ นรดี (2563) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกเพชรดอกแม่ต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3, ปริญาญาคูศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี
- มะรอฟี เจะเลาะ เก็จนกเอื้อวงศ์ และพิชิต ฤทธิจรูญ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 13(1), 145-157
- วันทปรียา ฉลุศรี (2564) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาเครือข่ายปทุมราชวงศา 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยราชธานีมหาวิทยาลัยราชธานี
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2563). สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (วิทยานิพนธ์คุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ศศิกร ค่ายอด. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ตำบลไผ่สูง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

- ศุภมาส วนากุล. (2556). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจรรยาบรรณวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- Lewin, Kurt, Lippitt, R., & White, Ralph K.. (1939). Patterns of aggressive behavior in experimentally created social climates. *Journal of Social Psychology*, 10(2), 271–299
- Taylor, R. and W, Rosen Bach. (1989). *Leadership : Challenges for Today's Manager*. New York
- Watson, J. B. (1924). *Psychology from the Standpoint of a Behaviorist*. Philadelphia: Lippincott
- Weber, Max. (1920). *The Theory of Social and Economic Organization*. New York : The Free Press